

Fastlæggelse af indvandringsomfanget i Befolkningsfremskrivning 2020

Tilgangen anvendt til udarbejdelse af årets nationale fremskrivning af Danmarks befolkning følger overordnet fremgangsmåden fra Befolkningsfremskrivning 2019. Herunder følger specielt principperne for fremskrivning af den herboende indvandrerbefolkning samme praksis som sidste år, idet information om opholdsgrundlag anvendes til modellering af udvalgte adfærdsmønstre.

Det fremtidige indvandringsomfang er typisk en af de demografiske bevægelser, som det er vanskeligst at skønne over og den historiske udvikling vidner da også for såvel vestlige som ikke-vestlige indvandrere om betydelige ændringer fra år til år. Forventningsdannelsen er udfordret af, at indvandringen dels er omfattet af politisk regulering og dels er direkte forbundet til internationale forhold, der kan ændre sig med relativt kort varsel. De historiske ændringer i indvandringsomfanget kan typisk mere eller mindre direkte henføres til konkrete ændringer i disse forhold.

Indvandrerbefolkningens sammensætning på opholdsgrundlag har ændret sig gennem de senere år for både vestlige og ikke-vestlige indvandreres vedkommende. Ændringen kan primært begrundes med betydelige forskelle i bruttoindvandringen med de forskellige opholdsgrundlag, men herudover ses også en væsentlig variation i tilbøjeligheden til at genindvandre, udvandre og skifte statsborgerskab på tværs af opholdsgrundlag. På denne baggrund vurderes indregning af opholdsgrundlagsinformationen i estimationen af vandring og statsborgerskabsskifte at kunne styrke fremskrivningen af den herboende indvandrerbefolkning. Det skal dog understreges, at anvendelsen af opholdsgrundlag ikke eliminerer den betydelige usikkerhed, der er knyttet til fremskrivning af indvandrerbefolkningen, men primært muliggør indregning af vigtig adfærdsvariation og giver et bedre udgangspunkt for fastlæggelsen af de enkelte demografiske bevægelser. Nuanceringen vurderes at bibringe fremskrivningen en større grad af gennemsigtighed omkring de anvendte antagelser og gør det frem for alt enkelt at identificere, hvilke opholdsgrundlag, der er ophav til de væsentligste afvigelser mellem det faktiske og det forventede indvandringsomfang.

Nedenfor fokuseres på primært på antagelserne knyttet til fastlæggelsen af bruttoindvandringsomfanget¹ for indvandrerbefolkningen. Principperne anvendt til fremskrivning af indvandringen til befolkningen bestående af efterkommere og personer af dansk oprindelse nævnes dog sideløbende for fuldstændighedens skyld.

Overordnede fremskrivningsprincipper

I befolkningsfremskrivningen sondres overordnet mellem indvandring fra vestlige og ikke-vestlige lande ligesom det også registreres, hvorvidt en indvandrer har dansk eller udenlandsk statsborgerskab. Herudover skelnes der mellem indvandring til befolkningsgrupperne bestående af henholdsvis personer af dansk oprindelse, efterkommere og indvandrere. For indvandrerbefolkningens vedkommende nuanceres bevægelsen yderligere på opholdsgrundlag. Fremskrivningen af bruttoindvandringen til de enkelte befolkningsgrupper er enten eksogent fastlagt eller bestemt ud fra kombinationen af indvandringshyppigheder og størrelsen på den herboende befolkning. Det anvendte princip varierer mellem de enkelte befolkningsgrupper, hvilket klarlægges i det følgende.

Indvandring til befolkningsgrupperne bestående af personer af dansk oprindelse og efterkommere bestemmes på baggrund af estimerede indvandringshyppigheder og størrelsen på den herboende befolkning i hvert fremskrivningsår. Det samme gør sig gældende for indvandring til grupperne bestående af indvandrere med dansk statsborgerskab. Til Befolkningsfremskrivning 2020 er indvandringshyppighederne bestemt ud fra bruttoindvandringen og størrelsen af den herboende befolkning i perioden 2017-2019. Indvandringstilbøjeligheden beregnes fordelt på køn, alder, statsborgerskab, oprindelse og for indvandrergruppernes vedkommende også opholdsgrundlag. Indvandringstilbøjeligheden antages konstant i fremskrivningen, hvorfor en ændring i det absolutte omfang vil afspejle en ændring i størrelsen af den herboende befolkning.

I modsætning til de øvrige befolkningsgrupper antages indvandringen til grupperne bestående af indvandrere uden dansk statsborgerskab fra vestlige og ikke-vestlige lande at være eksogent fastlagt. Det er typisk denne type af indvandring, der er mest følsom over for ændringer i politik relateret til indvandringsområdet eller i internationale forhold. Det er således for denne indvandringstype, at man ser de største variationer i indvandringsomfanget fra år til år og som følge heraf er det en udfordring at skønne over niveauet fremadrettet. Inddragelsen af opholdsgrundlag skønnes at lempeliggøre fastlæggelsen af bruttoindvandringsomfanget, idet dette nu sker med afsæt i udviklingen i indvandringsomfanget for hvert opholdsgrundlag i stedet for på baggrund af den samlede strøm som helhed. Overordnet fastlægges det fremtidige indvandringsomfang for hvert opholdsgrundlag med afsæt i de forudgående fem års niveauer og den køns- og aldersstruktur, der har været gældende de seneste tre år. For flygtninge og familiesammenførte til flygtninge anvendes dog andre principper. Tilgangen præciseres nedenfor.

¹ Bruttoindvandringen i datagrundlaget til befolkningsfremskrivningen udgøres for et givet år af de individuelle nettoindvandring, der er registreret for året. Selve vandringshændelsen er ikke nødvendigvis indtruffet samme år, som vandringen er registreret. Indvandringen er opgjort netto i den forstand, at en person registreres som indvandret, såfremt vedkommende ikke var i befolkningen primo året, men optræder i befolkningen ultimo året uden at være nyfødt. Dette udelukker ikke, at personen kan være indvandret og efterfølgende udvandret mere end en gang i løbet af året, men dette udløser i så fald blot én registrering som udtryk for nettobevægelsen. Indvandringen er tillagt positive datakorrektioner, hvilket sikrer, at befolkningsregnskabet stemmer således, at overgangen mellem to på hinanden følgende primo befolkninger historisk kan forklares af demografiske registreringer af indvandring, udvandring, fødsle, døds samt positive og negative korrektioner. Princippet anvendt til opgørelsen af indvandringen adskiller sig fra det, der ligger til grund for opgørelsen af den historiske indvandring i Statistikbanken.

Fremskrivning af vestlig og ikke-vestlig indvandring uden dansk statsborgerskab

For personer indvandret til befolkningsgrupperne bestående af vestlige og ikke-vestlige indvandrere i perioden 1997 og frem haves information om opholdsgrundlag. For personer indvandret forud for dette tidspunkt kan grundlaget imputeres, men ikke på en kategorisering, der er svarer til den, der er anvendt for den efterfølgende indvandring. Eftersom adfærdsvariationen på tværs af opholdsgrundlag mindskes betydeligt ved stigende opholdstid², er det valgt at se bort fra en nærmere kategorisering af opholdsgrundlag for personer, der er indvandret forud for 1997. Indvandrerbefolkningen er konkret nuanceret på følgende grundlag³:

- Asyl
- Arbejde
- Uddannelse
- Andet
- Nordisk statsborger
- Indvandret før 1997
- Familiesammenføring til flygtning, 2010 eller senere.
- Familiesammenføring til andet grundlag end flygtning, 2010 eller senere.
- Familiesammenføring, før 2010.

For bruttoindvandringens vedkommende ses fremadrettet per definition ikke på tilgang til grupperne omfattende personer indvandret før 1997 eller indvandret med et grundlag som familiesammenførte forud for 2010. De pågældende grupper er alene eksponeret for afgang som følge af udvandring eller dødsfald i løbet af fremskrivningen.

I figur 1 og figur 2 ses den historiske og fremskrevne udvikling i bruttoindvandringen fordelt på opholdsgrundlag til befolkningen bestående af indvandrere uden dansk statsborgerskab med vestlig og ikke-vestlig oprindelse. Den vestlige indvandring er historisk primært karakteriseret ved indvandring baseret på opholdstilladelser til arbejde, uddannelse, andet og indvandring af nordiske statsborgere. Familiesammenføring har historisk et omfang svarende til gennemsnitligt ca. 200 personer årligt. Indvandring med afsæt i en opholdstilladelse til arbejde, uddannelse eller andet er også repræsenteret blandt ikke-vestlige indvandrere. Herudover ses et relativt stort antal familiesammenføringer til andre grundlag end flygtningestatus. Indvandring med asylgrundlag og indvandring baseret på en tilladelse vedrørende familiesammenføring til flygtninge varierer betydeligt over tid. Antallet af indvandring med disse grundlag toppede senest i 2015 og har efterfølgende været aftagende.

Fremskrivningen af bruttoindvandringen er i udgangspunktet baseret på en videreførelse af det gennemsnitlige niveau for hvert enkelt opholdsgrundlag i perioden 2015-2019. Køns- og aldersstrukturen er dog baseret på det gennemsnitlige mønster i de seneste tre år. Der er således tale om en relativ forsigtig tilgang,

² Det ses bl.a. at udvandringstilbøjeligheden for personer indvandret i perioden 1997-2000 er relativt ensartet på tværs af opholdsgrundlag.

³ For nærmere information henvises til afsnit 1.8 i publikationen Danmarks Statistik: "Indvandrere i Danmark 2018". Bemærk, at familiesammenføring i befolkningsfremskrivningen er nuanceret på familiesammenføring til hhv. flygtninge og øvrige grundlag. Denne nuancering kan dog kun laves for familiesammenføringer fra og med 2010.

hvor det seneste års ændringer kun indregnes med delvist gennemslag og monotone tendenser dæmpes. Tilgangen indebærer dermed en vis risiko for at fejlvurdere indvandringen til grundlag, der er karakteriseret af en monoton stigning eller fald, men sikrer omvendt, at tilfældige udsving ikke får for stor betydning. Tilgangen kan oplagt revideres, hvis det skønnes, at det overordnede indvandningsmønster er ved at ændre struktur.

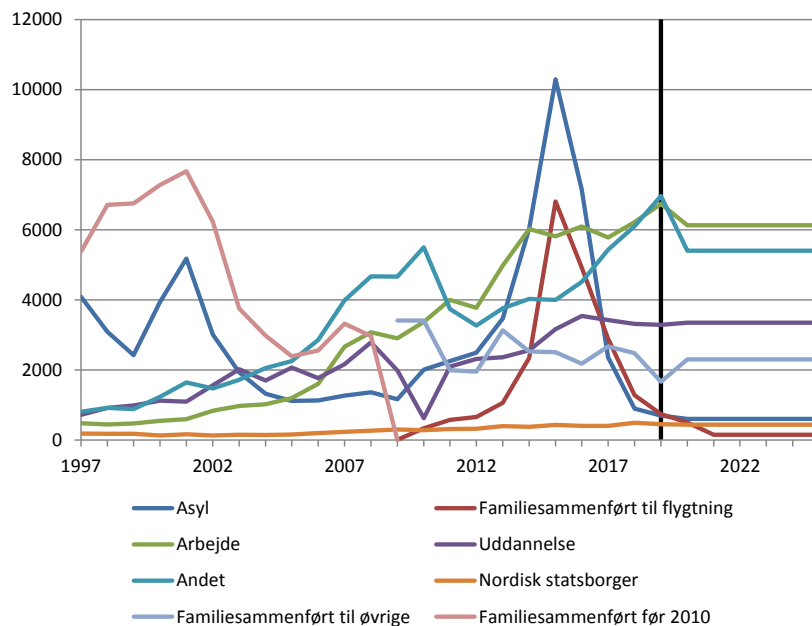
Fremskrivningen af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge afviger således fra det generelle princip. For asylområdet er fremskrivningen baseret på Udlændingestyrelsens seneste vurdering for antallet af flygtninge, der skal boligplaceres i kommunerne i 2020 og 2021. Således forventes 600 flygtninge i såvel 2020 som 2021⁴. Niveauet fastholdes også efterfølgende på 600 personer årligt. Det skal understreges, at vurderingen er baseret på et fortsat stop for modtagelse af kvoteflygtninge, da der ikke foreligger en endelig aftale om andet på tidspunktet for udarbejdelsen af fremskrivningen. Omfanget af familiesammenføring til flygtninge er på sigt antaget at knytte sig til indstrømningen af indvandrere til asylområdet. En foreløbig registerundersøgelse klarlægger, at mere end 85 pct. af de familiesammenførte, der pr. 1. januar deler adresse med en person med asylstatus er indvandret inden for tre år efter personen med asylstatus er indvandret. Det vurderes derfor rimeligt, at skønnet for det fremtidige indvandningsomfang er knyttet til strømmen frem for bestanden af flygtninge⁵. Antallet, der indvandrer som familiesammenførte til flygtninge er i 2020 vurderet til 500 personer, hvilket er sammenfaldende med skønnet for samme år i sidste års fremskrivning. For de efterfølgende år antages omfanget at være ca. 150 personer årligt svarende til, at forholdet mellem indvandringen af familiesammenførte til flygtninge og flygtninge på sigt svarer til det indbyrdes historiske forhold i perioden 2010-2013⁶. Det er herudover antaget, at indvandring af flygtninge og familiesammenførte til flygtninge i fremskrivningen kun er begrænset til gruppen bestående af indvandrere fra ikke-vestlige lande. Dette er begrundet med en meget lille historisk indvandring til de tilsvarende grupper med vestlig oprindelse.

⁴ <https://www.nyidanmark.dk/da/Nyheder/2019/04/Landstallet-for-2020> og <https://www.nyidanmark.dk/da/Nyheder/2020/04/Landstallet-for-2021>.

⁵ Hvis der er flere flygtninge i en husstand ses på forskellen i opholdstid til den sidste indrejse. Man kender ikke referencepersonen til den familiesammenførte. Således kan ikke klarlægges om indrejse i praksis er sket til den førstankomne flygtning. Herudover kan familiesammenførte i egen husstand ikke henføres til en herboende flygtning. I udgangspunktet er det kun i særlige tilfælde, at det er muligt at få familiesammenføring inden for 3 år, jf. <https://www.nyidanmark.dk/da/Ord-og-begreber/US/Familie/Familiesammenfoerelse%20til-personer-med-midlertidig-beskyttelsesstatus>, hvorfor den indbyrdes relation mellem familiesammenførte og personer med asylstatus bør granskes nærmere. Familiesammenføring til øvrige opholdsgrundlag er baseret på et 5 års gennemsnit af de historiske tendenser og således ikke knyttet til hverken herboende eller netop indvandrede. Rimeligheden i dette kan med fordel også afsøges yderligere.

⁶ I perioden 2010-2013 udgør indvandringen af familiesammenførte til flygtninge omkring 20 pct. af den samlede indvandring af flygtninge og familiesammenførte hertil. Andelen er godt 50 pct. i perioden 2017-2019, men det skønnes, at den højere andel primært afspejler, at der fortsat er en del sagsbehandlinger for familiesammenføring, der knytter sig til den høje indvandring af flygtninge i 2015 og 2016. Udviklingen i forholdet er et opmærksomhedspunkt i de kommende år, hvor det løbende vil overvejes, om der er grundlag for en opjustering i den langsigtede relation.

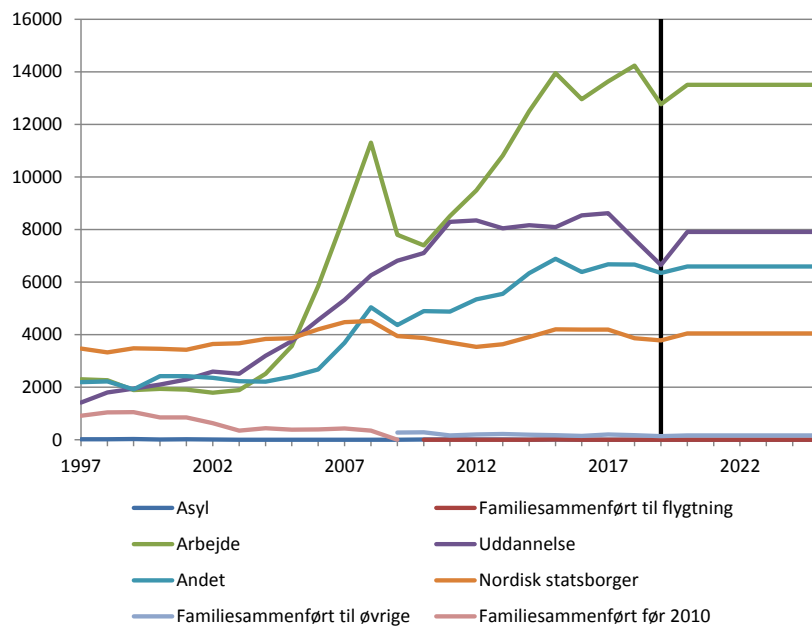
Figur 1. Udviklingen i bruttoindvandringen for ikke-vestlige indvandrere uden dansk statsborgerskab fordelt på opholdsgrundlag, historisk og fremskrevet



Anm. Den lodrette akse angiver det sidste historiske år 2019.

Kilde: Datagrundlag til Befolkningsfremskrivning 2020 fra Danmarks Statistik og Befolkningsfremskrivning 2020.

Figur 2. Udviklingen i bruttoindvandringen for vestlige indvandrere uden dansk statsborgerskab fordelt på opholdsgrundlag, historisk og fremskrevet



Anm. Den lodrette akse angiver det sidste historiske år 2019.

Kilde: Datagrundlag til Befolkningsfremskrivning 2020 fra Danmarks Statistik og Befolkningsfremskrivning 2020.

Befolkningsfremskrivning på regionalt niveau

Danmarks Statistik har siden fremskrivningen i 2016 fordelt flygtninge efter de udmeldte visiteringskvoter på kommuner.

De 600 forventede flygtninge i 2020 fordeles proportionalt med de udmeldte kommunekvoter og med en køns- og aldersfordeling som gennemsnittet af indvandrede flygtninge i årene 2016-2019. De 600 forventede flygtninge i 2021 fordeles også med køns- og aldersfordeling som gennemsnittet af indvandrede flygtninge i årene 2016-2019.

Tilflytning og indvandring ekskl. flygtninge og familiesammenførte fordeles til landsdele efter en nøgle svarende til landsdelens andel af den samlede tilflytning – opdelt på køn og alder – i årene 2016-2019 fratrukket tilflyttede flygtninge. I praksis fratrækkes i alt 600 i 2020 og 600 i 2021 – med køn og alder bestemt som beskrevet ovenfor – ud af den samlede population af tilflytninger/indvandring til landsdele, der fordeles ifølge fordelingsnøglen. Flygtninge tillægges efterfølgende.

Fordelingen på kommuner gennemføres på tilsvarende vis. I fremskrivningen fra 2022 og frem fordeles ingen flygtninge efter særskilte nøgler.

Kommunekode	Kommunenavn	Kommunekvoter for 2020 (antal ved landstal 600)*	Kommunekvoter for 2021 (antal ved landstal 600) *
101	København	45	0
147	Frederiksberg	19	1
151	Ballerup	2	0
153	Brøndby	0	0
155	Dragør	4	1
157	Gentofte	7	8
159	Gladsaxe	4	0
161	Glostrup	2	0
163	Herlev	1	0
165	Albertslund	0	0
167	Hvidovre	1	0
169	Taastrup	0	0
173	Taarbæk	4	4
175	Rødovre	0	0
183	Ishøj	0	0
185	Tårnby	0	2
187	Vallensbæk	0	0
190	Furesø	8	4
201	Allerød	6	6
210	Fredensborg	5	0
217	Helsingør	6	1
219	Hillerød	3	7
223	Hørsholm	0	5
230	Rudersdal	0	10
240	Egedal	0	0
250	Frederikssund	5	11
260	Halsnæs	0	2
270	Gribskov	15	8
400	Bornholm	0	0
Region Hovedstaden I alt		137	70
253	Greve	1	0
259	Køge	0	7
265	Roskilde	17	8
269	Solrød	7	2
306	Odsherred	8	0
316	Holbæk	7	11
320	Faxe	8	10
326	Kalundborg	14	15
329	Ringsted	4	0
330	Slagelse	7	0
336	Stevns	3	7
340	Sorø	6	4
350	Lejre	7	8
360	Lolland	8	12
370	Næstved	6	3
376	Guldborgsund	0	11
390	Vordingborg	5	13
Region Sjælland I alt		108	111

Kommunekode	Kommunenavn	Kommunekvoter for 2020 (antal ved landstal 600)*	Kommunekvoter for 2021 (antal ved landstal 600)**
410	Middelfart	9	5
420	Assens	7	15
430	Midtfyn	10	14
440	Kerteminde	0	6
450	Nyborg	7	4
461	Odense	1	0
479	Svendborg	14	7
480	Nordfyns	10	8
482	Langeland	5	3
492	Ærø	1	0
510	Haderslev	16	4
530	Billund	5	0
540	Sønderborg	5	11
550	Tønder	7	9
561	Esbjerg	16	13
563	Fanø	1	1
573	Varde	16	12
575	Vejen	9	8
580	Aabenraa	8	12
607	Fredericia	5	6
621	Kolding	6	8
630	Vejle	12	9
Region Syddanmark	I alt	170	155
615	Horsens	12	14
657	Herning	18	12
661	Holstebro	6	10
665	Lemvig	3	3
671	Struer	5	6
706	Syddjurs	10	13
707	Norddjurs	10	8
710	Favrskov	10	15
727	Odder	2	3
730	Randers	19	7
740	Silkeborg	19	22
741	Samsø	2	1
746	Skanderborg	0	20
751	Århus	15	0
756	Brande	1	3
760	Skjern	8	12
766	Hedensted	3	9
779	Skive	9	4
791	Viborg	9	21
Region Midtjylland	I alt	161	183
773	Morsø	0	8
787	Thisted	7	13
810	Brønderslev	7	10
813	Frederikshavn	0	2
820	Vesthimmerland	5	9
825	Læsø	0	1
840	Rebild	5	5
846	Mariagerfjord	0	7
849	Jammerbugt	0	5
851	Aalborg	0	14
860	Hjørring	0	7
Region Nordjylland	I alt	24	81
Danmark	I alt	600	600

* Kilde: Udlændingestyrelsen, brev af 29. september 2019, Sagsnr. 19/084882

** Kilde: Udlændingestyrelsen, brev af 29. april 2020, Sagsnr. 20/081169